

talesker, som vise, at man godt kan tænke sig en anden Fordeling af denne Indtægt til Lønning, for Præsterne. I Staden Kjøbenhavn og tildeels andre Kjøbstæder var der, istedetfor Tienden det, som vi nu kalde Præstepenge, en vis Ophævning, en nogenlunde sikker Art Lønningsstat, som blev Borgerne paalagt, for at fikke de kjøbenhavnske Præster et passende Underhold; men ved Siden deraf havde de ikke ubetydelige tilfældige Indtægter af Offer, Daabshandlinger etc. Naar vi gaae ind paa denne sidste Side af Sagen, Lønningsmaaden, afgjør Loven det derhen, at den — dersom jeg har forstaaet det rigtigt — sammenlægger to Ting: Offeret, som strengt taget er tilfældigt, og Præstepengene, som egentlig ere faste, og derved kommer den ind paa en urigtig Bestatningsbasis. Naar man tager Tienden som Skat, vide vi, at hvilkensomhelst Troesbekjendelse Eieren af en Eiendom end hører til, maa han svare sin Tiende, som af Staten kan blive brugt til at understøtte, hvilke Formaal den vil, for Tiden det folkekirkelige Formaal. Loven, som den foreligger, lader derimod enhver Troesbekjender, som ikke tilhører Folketirken, kunne frigjøre sig fra ethvert Bidrag til den Udgift, som gaaer til Præsternes Lønning. Det er efter min Mening et farligt Misgreb. Jeg troer vel ikke, det ligger lige for Dagen, at en Mængde Menneſter skulde, for at unddrage sig at svare Præstepenge, slyde sig ind under, at disse ere gjorte til en personlig Hjælp, som han paa Grund af sin afvigende Troesbekjendelse kan frigjøre sig fra; jeg siger, at jeg troer ikke, at Mange strax ville gjøre det; men der kan komme den Tid, da Mange ville gjøre det, og af ganske andre Grunde maatte end religiøse. Man kan lade sin Samvittighed træde i Forgrunden for at beskytte sin Pung, som ligger bagved. Saa galt har man seet før; Interessen kan drive Folk ud af Folketirken, som ellers ikke vilde gaae ud. Jeg troer derfor, naar vi holde fast paa Spørgsmaalet som Bestatningsspørgsmaal, hvad enten Udbyttet skal gaae umiddelbart til Geistligheden, eller det skal tilflyde en eller anden offentlig Kasse, hvoraf igjen Geistligheden lønnes, saa maa vi dele det saaledes, at Offeret restitueres i sin Ret som frivillig Hjælp, og at det bliver

det personlige Bidrag, hvorfor Enhver, som hører til en anden Troesbekjendelse, kan frigjøre sig, medens vi maae opkræve det, vi kalde Præstepengene, den Deel af Lønningen, som nu er en fast Hjælp, som en almindelig Skat. — Jeg vilde i de kirkelige Interessers Navn meget tilraade, at man lagde hele denne Bestatning over til Byen Kjøbenhavn og lod det da være Communens Kasse, som efter visse Regler udrede visse Lønninger til Præsterne, enten umiddelbart, eller efter et vist Forhold til Statskassen udbetalte en Sum, mod at Staten — det antager jeg var det Netto — overtog at lønne Geistligheden i Kjøbenhavn, ligesom den øvrige Geistlighed i det hele Land, Hvergang vi komme ind paa Spørgsmaalet, denne Sag vedkommende, maae vi huske paa den væsentlige Forandring, som er indtraadt derved, at enhver Mand nu kan, uden at lide nogen som helst Indskrænkning i sin borgerlige Stilling, slutte sig til et fra Folketirken forskjelligt, ja endog aldeles afvigende religiøst Samfund. Vi skulle ved Siden deraf huske paa, at sjøndt det saaledes kan hælde sig, at Menighedens Medlemmer i Folketirken i betydelig Grad formindskes, kan det derfor alligevel være i Statens Interesse at vedblive at give en Understøttelse, den samme eller maaskee en forøget, til en folkekirkelig Geistlighed, og at behynde Byen Kjøbenhavn alene, ifald man tænkte sig, at nogen fra Folketirken afvigende kirkelig Mening trængte sig i noget Omfang ind i denne By, med en betydelig Afgift til en Geistlighed, som dens Indvaanere ikke nøde de gode Frugter af, som vare paatenkte, vilde være ubilligt; vilde man af et Statshensyn desuagtet holde den folkekirkelige Geistlighed vedlige, maatte Bidragene bæres af Staten. Det er derfor, jeg vilde tilraade ved Overveielſen af dette Lovforslag at undersøge først, hvor stor en Andeel af Lønningen der maa betragtes som den absolute Skat, i Righed med den Skat, som paaligger omkring i Landet under Navn af Tienden og gaaer til Geistligheden, dernæst, hvorvidt man kan bringe Offeret i Opløst, saaledes at det bliver en frivillig Hjælp fra Medlemmerne af Folketirken, som en Erkjendelse af den geistlige Omsorg, som de modtage i Menigheden, og som da bliver den per-